

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๐/๒๕๔๘

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประเทศไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔)

ข้อเท็จจริงต่าง ๆ จากนายทะเบียนพรรคการเมืองซึ่งเป็นผู้ร้องสรุปได้ความว่า

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับการแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติประเทศไทยเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยมีคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๕ คน โดยมีนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ เป็นหัวหน้าพรรค และนายฉัฐพล จันไชย เป็นเลขาธิการพรรค ต่อมาได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชาติประเทศไทย จำนวน ๔ สาขา คือ

๑.๑ สาขาลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๓/๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลรองกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๑ คน เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒

๑.๒ สาขาลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๘/๘๔ ตำบลโศธร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๑ คน เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒

๑.๓ สาขาลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๑ คน เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒

๑.๔ สาขาลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๘๕/๑ ถนนรามวิถี ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๑ คน เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒

๒. พรรคชาติประเทศไทยได้มีหนังสือชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยสรุปว่า ขอให้มีการดำเนินการยุบเลิกพรรค ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ ซึ่งสำนักงาน

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้สรุปปัญหาการดำเนินการในช่วงที่ผ่านมา กล่าวคือ ได้มีการลาออกจากตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคชาติประเทศไทย

๒.๑ นายณัฐพล ขันธไชย ได้มีหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งเลขาธิการพรรค ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๖

๒.๒ กรรมการสาขาพรรคชาติประเทศไทย ลำดับที่ ๑ จังหวัดแพร่ ได้มีหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคและสมาชิกพรรค จำนวน ๕ คน ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ ส่วนกรรมการสาขาพรรคอีก ๒ คน เสียชีวิตแล้ว

๒.๓ พันตำรวจโท ถวิล เจริญพร ได้มีหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งประธานสาขาพรรคชาติประเทศไทย ลำดับที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๖

๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ส่งหนังสือบันทึกการให้ถ้อยคำของกรรมการสาขาพรรคชาติประเทศไทย ลำดับที่ ๒ จังหวัดฉะเชิงเทรา แจ้งว่ามีความประสงค์จะลาออกจากการเป็นกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๘ คน

๒.๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสงขลา ได้ส่งหนังสือลาออกจากการเป็นกรรมการสาขาพรรคชาติประเทศไทย ลำดับที่ ๔ จังหวัดสงขลา ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๖ จำนวน ๑ คน และตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คน

๒.๖ ร้อยตำรวจเอก คำสิงห์ ทานให้ ได้มีหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคชาติประเทศไทย ลำดับที่ ๓ จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๖

แต่ทั้งนี้ พรรคชาติประเทศไทยก็ยังไม่อาจที่จะดำเนินการยุบพรรคได้ เนื่องจากข้อบังคับพรรคชาติประเทศไทย ไม่ได้กำหนดในเรื่องนี้ไว้ หากจะดำเนินการยุบพรรค ก็จะต้องจัดให้มีการกระทำในที่ประชุมใหญ่เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคเสียก่อน ซึ่งพรรคก็ชี้แจงว่าไม่อาจจะจัดให้มีการประชุมใหญ่ได้ เพราะไม่สามารถเชิญสมาชิกมาเข้าร่วมประชุมครบองค์ประชุมได้ จึงเป็นเหตุให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ มีมติให้ยุบเลิกพรรค และยุบสาขาพรรคทุกสาขาซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทพพ) ๐๔๐๑/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๗

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔)

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำชี้แจงของพรรคชาติประชาไทย โดยนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ หัวหน้าพรรค เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ว่า พรรคชาติประชาไทยมีสมาชิกเหลืออยู่ ๖ คน จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยุบพรรคชาติประชาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยอ้างว่า พรรคชาติประชาไทยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าจากการที่ได้ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติประชาไทย เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ มีมติให้สมาชิกพรรคชาติประชาไทยทั้งหมดพ้นจากสมาชิกภาพ ตามข้อบังคับพรรคชาติประชาไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ (๔) ยกเว้นนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ นายเกียรติพล ยวนบุญย์ และนายธาริฉัตร พิวอ่อน นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงเห็นว่ามิเหตุให้ยุบพรรคชาติประชาไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) ที่บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบในกรณีที่มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน”

จึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า จากคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และการยอมรับของพรรคชาติประชาไทย ว่ามีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๕ คน จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคชาติประชาไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า จากคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมือง และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคชาติประชาไทย พรรคชาติประชาไทยได้ดำเนินการจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองถูกต้องครบถ้วน แต่ต่อมาภายหลังมีปัญหาในการบริหารงาน ตลอดทั้งไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารพรรค สมาชิกพรรค และคณะกรรมการสาขาพรรค และมีการลาออกจาก

ตำแหน่งต่าง ๆ จึงเป็นปัญหาในการบริหารพรรคให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สุดท้ายพรรคชาติประเทศไทย ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มเติมว่า ได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗ มีมติให้สมาชิกพรรคชาติประเทศไทย ทั้งหมดพ้นจากสมาชิกภาพ ตามข้อบังคับพรรคชาติประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๖๑ (๔) ยกเว้นนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ นายเกียรติพล ยวนบุญย์ และนายชารินทร์ ผิวอ่อน จึงเข้าองค์ประกอบของการยุบพรรคได้ ตามที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้ง กล่าวคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน” กรณีจึงมีเหตุที่จะยุบพรรคชาติประเทศไทยได้

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคชาติประเทศไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ